

Stuber Andrea

Teljesen idegen drámai eszközök

SPIRÓ GYÖRGY: KOCCANÁS

Bizonyos szempontból a lehető legjobb helyre került a Győri Nemzeti Színházban Spiró György *Koccanás* című színdarabja. A szokatlanul széles győri színpadra ugyanis a szerzői instrukció szerint odatehető az ütköző autók teljes sora, a Peugeot-tól kezdve a Skodán, Trabanton, Zsigulin át a kis Polskiig és a teherautóig. (Egyedül a kocsisor márkafelhozatala utal arra, hogy a mű nem napjainkban született. Ma nehezen találhatnánk olyan koccanásos baleseti helyszínt Budapesten, ahol ennyi „muzeális”, szocialista táborbeli jármű szaladna össze.)

Más tekintetben viszont nincs a lehető legjobb helyen a darab Győrben, hiszen a legjobb helyen a Katonában van, ahol a kéttucat szerepre kéttucat kítúnó színész esik. Feltehető, hogy azért is nem került sor *Koccanás*-premierre a 2004-es ősbemutató óta – jóllehet a Katona József Színház előadása olyan sikeresnek bizonyult, hogy ötödik éve megbízható darabja a repertoárnak –, mert a nagy személyzetű mű nem akármilyen humán erőforrást igényel.

A győri előadás díszlettervezője, Bátonyi György szemet gyönyörködtető realista hűséggel elevenítette meg a pesti helyszínt. Márpedig a közönség – e sorok íróját is beleértve – hajlamos gyermeki örömmel fogadni, ha a díszlet „tisztára olyan, mint az igazi”. A forgalomterelők, a felüljáró korlátja, a falra festett „monnyon le” – ahol én ültem, onnan pont nem látszott a szöveg folytatása, már ha volt –, a beton virágláda, amelyben cigarettacsikkek teremnek, csupa hiteles darab. Segít

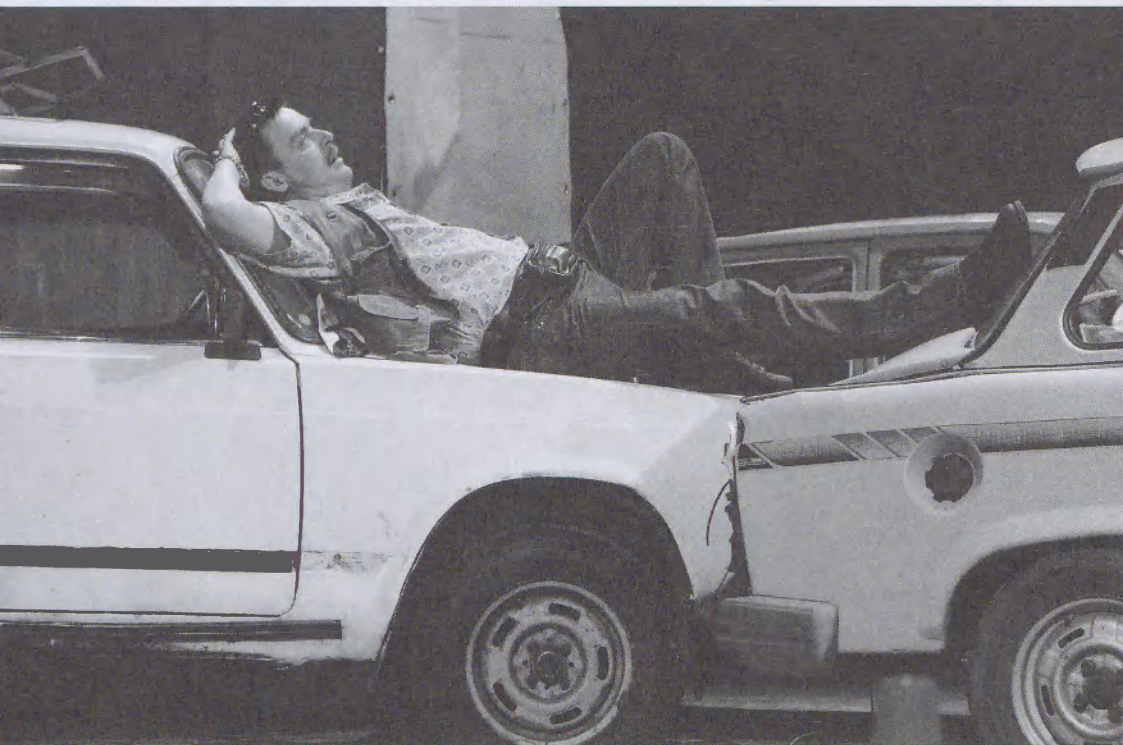
megteremteni a mű ismerős világát. Már a szereplők hitelesítésében egy fokkal kevésbé eredményes a színrevitel, aminek alkalmasint az is oka lehet, hogy a színdarabnak és a játszóhelynek akadnak ellentétes érdekei. Az például, ha a győri színpadi és nézőtéri méretekhez szokott, beszédtechnikailag felvértezett színész szájából szépen, tisztán, jól artikuláltan hangzik el a szöveg, nagyon is méltánylandó dolog. Ugyanakkor zavaróan nem illik, mondjuk, a Hajléktalan figurájához, akit egyébként alig lehet szemmel kihámozni a gönceiből.

Általában jellemző a győri előadás mellékszereplőire, hogy mintha inkább a saját játéktapasztalataikból mérítenének – felsejlenek operettes megmozdulások is –, mint a legkonkrétabb, legszomszédosabb, legközelebbi valóságból. Feltűnő például, hogy Lenner Karolina és Gerbert Judit, akik az ősbemutató dermesztő hatású kismamapárosa (Rezes Judit és Pelsőczy Réka) szerepében lépnek fel, mennyi *mache* színésznős pózt alkalmaznak járásban, riszálásban, gesztusban, frizuragigázító mozdulatban. Vincze Gábor Péter elfésült hajú Koccanójától nem idegenek a Pixi vagy Mixi grófos beállítások, s Koppány Zoltán korpulens, kedélyes Törzsőrmestere is hézagatlanul beleillene valamely dalitársulat könnyű zenésébe. Akadnak olyan kisebb szereplők, akiket járatlanul és jóindulatúan eleve a zenés színészi kategóriába sorolnánk, azon az alapon, hogy az itt tanúsított prózai megszólalásaik mind egy szálíg hamisnak hatnak. (Előadáskezdés előtt egy hang előre

elnézést kér a darab trágár szavaiért, és biztosítja a nézőket, hogy az alkotók csak a művészi kifejezés érdekében használnak ilyen, „tőlük teljesen idegen drámai eszközöket”).

A főszereplők helyénvalónak tűnnek. Crespo Rodrigo megnyerő külsejével és színészi intelligenciájával kellemesen betölti a Férfi szerepét, akiből a *romantikus* Spiró egy bosszantó koccanás során kihozza a gáláns, szerelemre vágyó, nőnek hódoló lovagot. (Érdekes módon kevésbé érzékelteti az előadás – esetleg maga a darab – azt a türelmetlenséget, zaklatottságot és agresszivitást, amely oly általánosan jellemzi a mai magyar autós társadalmat. Esetleg érzékelteti, csak a helyzet azóta „fokozódott”).

ez így elég szabatos meghatározás. Amúgy teljes képzeltség, hogy ha az ember „rendezte: Forgács Péter” információt lát egy színlapon, akkor mindenképp ki kell nyomoznia, hogy az egyik vagy a másik. (A harmadikról nem is beszélve.) Ez a *Koccanás*-rendezés mindenesetre korrektnek mondható – tetszetős például a bevezetés, amikor vetítés révén autóban ülve érezzük magunkat, s a *Gimme, gimme, gimme!* ABBA-szám hangjaira száguldozunk Budapesten, mígnem jön a csattanás –, és a mondanivalóját is elég könnyű megfejteni. Az előadás stilizáltabb jeleneteinek legnyomatékosabbja az, amikor a második felvonásban az Aranycsapat közösen vizionált meccse után a szereplők mintegy oratorikus formában kisebb vallomá-

Ungvári István
(Vállalkozó)

Tóth Tibor
felvételei

Az alkalmi pár bimbózni látszó partnerkapcsolatát előzékenyen segíti, hogy a Bartha Alexandra játszott Nőben van annyi finom légiesség és kecses nőiesség, amitől nem érezzük lehetetlennek, hogy közlekedési dugóba szorult férfiak sorban ajánlják fel neki szívüket, kezüket és javaikat. Ungvári István megbízható alakítást nyújt; Vállalkozója bicskanyitogató hatás nélkül csap be és zsákmányol ki mindenkit. Nagy Balázs Sráca a Trabantjával központi helyet foglal el a díszletben, szereplőként azonban jelentéktelen marad a történetben. Posonyi Takács László színészi pozíciója nem különösebben hálás, hiszen ideje nagy részét mobiltelefonba bújva tölti, s ezzel a tevékenységével nem sikerül semmiféle izgalmas, sokat sejtető, filozófiába hajló üzleti titkot érzékeltetnie. Szilágyi István erkélyen üldögélő Öregemberének van súlya, múltja, „*présence*-a”, ugyanez nem mondható el párjáról, a Bende Ildikó játszott, szögadiesen beszélő Öregasszonyról. Figyelemre méltó, energikus színészi jelenléttel tűnik ki a Vállalkozó feleségének néhány perces szerepében Mihályi Orsolya.

A győri előadás rendezője Forgács Péter, és ne kérdezzék, hogy melyik! A „győri” Forgács Péter – már ha

sokat tesznek. Ez a kórus általános szkepszisről, a politikával és a közélettel kapcsolatos csalódottságról és kiábrándultságról tanúskodik. A Férfi nem lát reményt. „Amíg élünk, most már ez lesz. Ez a mérhetetlenül szemét, vacak, aljas... Ez” – mondja.

És még azt sem tudom, ki monnyon le.

SPIRÓ GYÖRGY: KOCCANÁS (Győri Nemzeti Színház)

Díszlet: Bátonyi György. **Jelmez:** Győri Gabi.

Rendező: Forgács Péter.

Szereplők: Crespo Rodrigo, Bartha Alexandra, Nagy Balázs, Ungvári István, Posonyi Takács László, Török András, Szilágyi István, Bende Ildikó, Kópány Zoltán, Jáger András, Vincze Gábor Péter, Áts Gyula, Agócs Judit, Molnár Virginia, Rupnik Károly, Mihályi Orsolya, Lenner Karolina, Gerbert Judit, Szikra József, Timkó János, Venczel Kovács Zoltán, Pingiczer Csaba, Kotány Bence.